

Verslag werkbezoek Rivierduinen

Datum: 15 mei 2018

Aanwezig: Lucia Overpelt (Gemeente Alphen aan den Rijn), Rike van Oosterhoudt (Gemeente Alphen aan den Rijn), Paul Seitzinger (Gemeente Alphen aan den Rijn), Karin Tecla (Gemeente Alphen aan den Rijn), Wendy Bonapart (Gemeente Alphen aan den Rijn), Twan van der Burgh (Gemeente Kaag & Braassem), Kees Slingerland (Cliëntenadviesraad Alphen aan den Rijn), Aleid van der Meer (Adviesraad Sociaal Domein K&B), Robert Zandvliet (Manager Algemene Zaken), Martijn van der End (coördinator beschermd wonen), Quirijn...

Verslag (aanvulling op de informatie in de powerpoint presentatie):

Woonvormen

De beschermde woonvormen van Rivierduinen bevinden zich in het Zegerkwartier. Waar voorheen mensen met psychische problemen in grootschalige psychiatrische instellingen verbleven, biedt Rivierduinen deze zorg in Alphen aan den Rijn in de 'woonzorgwijk' Zegerkwartier. Er zijn plekken waar mensen klinisch opgenomen worden. Als zij klaar zijn om de volgende stap te zetten kunnen zij verhuizen naar een beschermde woonvorm. Deze beschermde woonvormen zitten gespikkeld door de wijk. Bij de overstap van klinische opname naar beschermd wonen blijft de cliënt dezelfde begeleider houden, maar moeten zij wel een indicatie beschermd wonen aanvragen bij centrumgemeente Leiden. Als mensen klaar zijn om zelfstandig te wonen wordt geholpen om woonruimte te vinden en is er een warme overdracht met Tom in de buurt. Er is momenteel een kleine wachtlijst om in te stromen bij Rivierduinen.

Sinds kort is er ook een structuurhuis toegevoegd aan de beschermde woonvormen. Dit is een voorziening voor 3 mensen die de stap van klinische opname naar beschermd wonen net wat te groot vinden. Zij hebben meer ondersteuning nodig dan de financiering toelaat. In het structuurhuis kunnen zij deze extra ondersteuning wel ontvangen omdat de tijd beter tussen de cliënten verdeeld kan worden.

Binnen de beschermde woonvormen wordt onderscheid gemaakt tussen een woonvorm psychiatrie en autisme. De onvoorspelbaarheid van mensen met psychiatrische problemen kan namelijk voor mensen met autisme een struikelblok zijn. Bij de plaatsing van een cliënt wordt goed gekeken of de cliënt past binnen een woonvorm.

Werkwijze & Herstel Ondersteunende Zorg

Alle cliënten in de beschermde woonvormen hebben een behandelplan, een herstelplan en een crisis signaleringsplan. Voorheen lag de regie bij het behandelplan meer bij de professional. Nu ligt deze voornamelijk bij de cliënt zelf. Zij geven aan wat hun doelen zijn op het gebied van wonen, werken, leren, gezondheid, veiligheid en sociale relaties. Als een cliënt meer wilt sporten kan de begeleiding ook meegaan naar een sportvereniging om kennis te maken. En als een cliënt wilt werken kunnen zij vanuit het Trefpunt of een ander dagactiviteitencentrum beginnen met vrijwilligerswerk en/of dagbesteding, en vanuit daar doorgroeien.

In het crisis signaleringsplan geeft de cliënt aan hoe je kunt zien als het niet goed gaat met hem/haar, en schrijft op wat er op dat moment moet gebeuren en wie er ingeschakeld moet worden. Daarnaast hebben cliënten de optie om in een groep (onder begeleiding van een ervaringsdeskundige) aan een WRAP (Wellness Recovery Action Plan) te werken. Dit is een methode voor iedereen die persoonlijke verantwoordelijkheid wil nemen voor het eigen welbevinden en erachter wil komen wat voor hem of haar werkt (een gereedschapskoffer voor een goed gevoel).

Het blijft een uitdaging om ontwikkeling te blijven stimuleren. Cliënten zijn vaak al erg blij dat ze stabiel zijn. Een verhuizing om de volgende stap te maken kan stress opleveren.

Kansen en bedreigingen

Kansen:

1. De verdere decentralisatie van beschermd wonen biedt de kans om met verschillende partners (gemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties, ervaringsdeskundigen) in gesprek te gaan over wat er nodig is om inwoners/cliënten prettig in de wijk te laten wonen.
2. Ervoor zorgen dat mensen in hun thuissituatie kunnen blijven met passende ondersteuning zonder dat zij bij een volgende stap of terugval moeten verhuizen. Enerzijds kan een verhuizing de volgende stap symboliseren, anderzijds kan verhuizing stress opleveren. In plaats van verhuizen kan de zorg op- en afschalen. Door het huidige financieringssysteem is op- en afschalen in de GGZ nu nog lastig. Daarom is het van belang om innovatie in de GGZ te volgen, zoals: proeftuinen GGZ in Gouda en acute dagbehandeling te volgen.
3. Samenwerking tussen gemeenten, zorg en woningcorporaties. Nu steeds meer mensen langer (of opnieuw) zelfstandig wonen is het van belang om samen met woningcorporaties voldoende passende huisvesting te realiseren, en afspraken te maken over de randvoorwaarden van huisvesting voor kwetsbare groepen: wie is verantwoordelijk voor wat?
4. Het is belangrijk om naast de behandeling en/of ondersteuning van cliënten ook aandacht te hebben voor andere leefdomen.
5. Het creëren van beschermde woonvormen biedt de kans om cliënten beter te laten integreren in de wijk en de mensen in de wijk.
6. Door de zorg van kwetsbare groepen lokaal te organiseren kan er betere aansluiting gezocht worden bij de lokale zorginfrastructuur.

Bedreigingen:

1. Sommige mensen vinden het erg prettig om voorzieningen in een woonvorm te delen en hoeven niet persé hun eigen voorkeur te hebben.
2. Wanneer je met een woningcorporatie afspraken kunt maken over het omklappen van een woning zodat hij/zij zelfstandig kan wonen in de woning waar hij/zij voorheen beschermd kon wonen is het van belang dat de zorgpartij hier een nieuwe unit voor terug krijgt. Het is van belang dat deze unit zich dichtbij de andere units van de zorgpartij bevindt. Anders ontstaan er problemen in de financiering van de begeleiding (ivm reistijden).

3. Rivierduinen merkt op dat steeds meer jongeren zich aanmelden voor beschermd wonen, en dat de overgang van jeugdhulp naar beschermd wonen veel spanning met zich mee brengt.
4. Het is van belang om ambulante begeleiding goed in te richten voordat intramurale beschermde woonvoorzieningen worden afgebouwd. Anders ontstaat er een gat. Daarbij is het van belang om time – out voorzieningen (zoals een respijtvoorziening) te creëren.
5. Bij het ontstaan van de woonzorgwijk Zegerkwartier werd veel aandacht besteed aan het contact met buurtbewoners. Dit is nu wat afgezwakt. Om mensen het gevoel te geven dat zij erbij horen is het van belang om hier continu aandacht voor te hebben. Voorbeeld: elke nieuwe cliënt vragen of zij kennis willen maken met mensen in de buurt, en cliënten de ruimte geven om iets te organiseren voor mensen in de buurt.

<i>Kansen</i>	<i>Bedreigingen</i>
Dialogo → wat is er nodig	Allemaal een eigen voorkeur? Wat als mensen niet alleen willen wonen?
Op- en afschalen	Aandacht mantelzorger
Samenwerking tussen gemeenten, zorg en woningcorporaties	Aanbod te ver uit elkaar = problemen met financiering
Andere vormen van zorg: budgetbeheer	18- / 18+
Integratie	Stigma
Dichtbij zorg organiseren	Minder sociale structuren
	Time – out voorzieningen
	Stap naar ambulant gaat niet snel genoeg